

حضور فراگیر در انتخابات بر مدار اخلاق و احترام سیاسی

اخلاق و احترام به رقیب در جریان انتخابات، اگر چه گاه رنگ شعاری می گیرد اما رعایت آن به عنوان الزامی مهم در فرهنگ سیاسی، می تواند زمینه ساز مشارکتی پویا و فراگیر باشد.

اخلاق و احترام به رقیب در جریان انتخابات، اگر چه گاه رنگ شعاری می گیرد اما رعایت آن به عنوان الزامی مهم در فرهنگ سیاسی، می تواند زمینه ساز مشارکتی پویا و فراگیر باشد.

به گزارش گروه پژوهش و تحلیل خبری ایرنا، در آستانه انتخابات ریاست جمهوری 96، لزوم رعایت اخلاق انتخاباتی و دوری از هرگونه تخریب، اتهام زنی، سیاه نمایی رقیبان؛ پیوسته از سوی مسئولان مورد تاکید قرار می گیرد؛ چنانکه دکتر حسن روحانی، رئیس جمهوری در همایش شهر و روستا با بیان اینکه «میخواهیم حماسه درست کنیم نه دعوا، نمیخواهیم رو در روی هم باشیم؛ بلکه میخواهیم رقابت سالم داشته باشیم» گفت: نیایم به اسم انتخابات همدیگر را تخریب کنیم، مسلمان و پیرو پیامبر (ص) و امیرالمومنین (ع) که دروغ نمیگویند، تخریب نمیکنند».

رئیس قوه قضاییه نیز چندی پیش در اظهاراتی با تاکید بر اینکه «جمهوری اسلامی با سایر نظام های سیاسی در دنیا متفاوت است و مردم سالاری ما توأم با ارزش های الهی و اخلاقی است» بر رعایت اخلاق در انتخابات تاکید کرد. با توجه به این موضوع و همچنین افزایش تکاپوی جریان ها و شخصیت های سیاسی در هفته ها و روزهای نزدیک به روز برگزاری انتخابات و لزوم رعایت اخلاق سیاسی و به ویژه اخلاق انتخاباتی، بیان نکاتی در این زمینه قابل ذکر است.

1- اهمیت انتخابات به عنوان یکی از مولفه های مشارکت سیاسی و نمودهای جامعه مدنی بر کسی پوشیده نیست، اما این مهم، همانند دیگر عرصه های سیاسی، پیش فرض ها و ضرورت هایی نیاز دارد و در سایه تحقق این فرض ها است که می توان ادعا کرد؛ انتخابات واقعی و مشارکت سیاسی در چارچوب اصول مردم سالاری و دموکراسی انجام می گیرد.

اخلاق سیاسی یکی از آن پیش فرض هایی است که رعایت آن به ویژه در بحبوحه های انتخاباتی ضروری می نماید و گاهی اوقات نیز در تلاش های تبلیغاتی احزاب، جریان ها و شخصیت های سیاسی، کنار گذاشته می شود. ترجیح منافع فردی و جناحی بر منافع ملی و عبور از خط قرمزهای اخلاقی در انتخابات؛ خطری است که مشارکت سیاسی سالم و همبستگی ملی را تهدید می کند.

2- نامزدهای انتخابات اعم از نمایندگی مجلس های شورای اسلامی و خبرگان رهبری، شوراهای اسلامی شهر و روستا و ریاست جمهوری؛ به طور معمول از میان نخبگان جامعه به ویژه نخبگان سیاسی انتخاب می شوند؛ یعنی کسانی که منش و رویه سیاسی آنان به ویژه در حوزه اخلاق سیاسی به نوعی برای مردم، پیروان احزاب و جریان های سیاسی و... در جامعه الگوی عمل و رفتار سیاسی قرار می گیرد. از این رو در آستانه انتخابات اردیبهشت 96، کسانی که به هر عنوانی برای کسب رای حداکثری در انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستا نامزد می شوند، باید الزامات رقابت سیاسی سالم را در فعالیت های انتخاباتی خود رعایت کنند.

تلاش برای رقابت سیاسی سالم و دوری از تخریب، اتهام زنی، دروغ افکنی و سیاه نمایی درباره شخص، حزب یا جریان رقیب، علاوه بر آنکه افکار عمومی جامعه را به سوی انتخاب شایسته هدایت می کند از دیگر سو می تواند زمینه را برای حضور و مشارکت حداکثری مردم در انتخابات فراهم کند.

3- رقابت سیاسی هم در ایران و هم دیگر جوامع مردم سالار دارای چهارچوب هایی است که از جمله آنها پابندی به اصول، رعایت الزامات و در نظر گرفتن خط قرمزهایی است. تایید صلاحیت نامزدها از سوی دستگاه و ارگان های خاص اگر چه هم شرط لازم و هم کافی نامزدی آنان به شمار می رود، اما رقابت سیاسی سالم الزامات دیگری نیز دارد که از جمله آنها صداقت، قدرت پذیرش سیاسی، شفافیت و دوری از هرنوع شعارزدگی و بداخلاقی سیاسی و انتخاباتی است.

اتهام زنی و دامن زدن به فضای شایعه، سیاه نمایی درباره رقیبان و ... به عنوان مصداق های بداخلاقی سیاسی و انتخاباتی همچنین اعتماد عمومی جامعه و به ویژه اعتماد مردم به نخبگان سیاسی را خدشه دار می سازد، با تشنج آفرینی و ایجاد هرج و مرج، همبستگی و مشارکت و پویایی سیاسی مطلوب در جامعه را نیز به چالش می کشد. از این رو در آستانه دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و پنجمین دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، پرهیز از بداخلاقی سیاسی هم از سوی نامزدها و هم هواداران آنها امری بایسته به نظر می آید.

4- احترام، هم امری اخلاقی و هم مولفه ای مهم در فرهنگ سیاسی به شمار می رود. به گاهی اوقات در جریان فعالیت

ها و تبلیغات انتخاباتی، نامزدها و هواداران آنها پا را از مدار اخلاق خارج می کنند و خود را بر حق می دانند که با به کارگیری رویه ی نادرست سیاسی، عوام فریبی کنند و به هر وسیله ممکن افکار عمومی جامعه را با خود همسو سازند. در حالی که این رویه، نه فقط یک ناهنجاری، که امری برخلاف فرهنگ و شعور سیاسی مطلوب یک جامعه به شمار می رود. به همین روی بر مبنای اصول و موازین اخلاقی مورد تاکید در نظام جمهوری اسلامی و همسو با الزامات فرهنگ سیاسی مطلوب در جامعه مردم سالار، نیاز است که رقابت سیاسی و انتخاباتی با رعایت اصول و قواعد اخلاقی، حفظ حرمت رقیبان، دوری از شعار زدگی و دادن وعده های بی پشتوانه، زمینه ساز تقویت اخلاق و مشارکت سیاسی پویا صورت گیرد نه اینکه با تشنج آفرینی و هنجار شکنی جامعه را از مسیر مطلوب خود دور سازد.